

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Рішення вченої ради НТУ «ХП»
від «28» лютого 2020 р., № 2**

ПОЛОЖЕННЯ
про службу радіаційної безпеки
Національного технічного університету
„Харківський політехнічний інститут”

Це Положення про службу радіаційної безпеки НТУ"ХПІ" (у подальшому СРБ) розроблено відповідно до вимог діючих Норм радіаційної безпеки України та "Основних санітарних правил забезпечення радіаційної безпеки України"

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. При використанні, зберіганні радіоактивних речовин та інших джерел іонізуючого випромінювання у вищих навчальних закладах, адміністрація повинна забезпечити, відповідно до діючого законодавства, радіаційну безпеку здійснюваних робіт та організувати проведення дозиметричного контролю на робочих місцях.

1.2. Дозиметричний контроль є невід'ємною частиною системи радіаційної безпеки університету і повинен забезпечувати надання необхідної інформації про стан радіаційної безпеки в приміщеннях університету, в навколишньому середовищі та про дозу опромінення персоналу.

1.3. Радіаційний контроль здійснюється службою радіаційної безпеки, яка створюється за наказом ректора НТУ"ХПІ" і підпорядковується безпосередньо ректору. Періодичність радіаційного контролю визначається програмою радіаційного контролю та здійснюється раз у квартал.

1.4. Положення про службу радіаційної безпеки узгоджується з Головним управлінням Держпродспоживслужби України в Харківській області, затверджується наказом проректора і визначає чисельність, права та обов'язки служби.

1.5. Чисельність служби встановлюється таким чином, щоб забезпечити ефективний дозиметричний контроль.

1.6. Співробітники СРБ призначаються з осіб, які мають спеціальну підготовку та досвід роботи з джерелами іонізуючого випромінювання (ДІВ) і відносяться до персоналу категорії А (працівники, які постійно, безпосередньо працюють з ДІВ).

1.7. СРБ очолює начальник служби, який призначається та звільнюється з посади наказом ректора НТУ"ХПІ".

1.8. Начальник СРБ організовує роботу служби, несе персональну відповідальність за виконання задач, покладених на СРБ.

1.9. Адміністрація НТУ"ХПІ" забезпечує СРБ спеціально обладнаним приміщенням, необхідним обладнанням та приладами, матеріалами, засобами зв'язку та, при необхідності, транспортом.

1.10. СРБ здійснює контроль за забезпеченням безпечних умов праці при проведенні навчальних та науково-дослідних робіт, пов'язаних з застосуванням радіоактивних речовин та інших ДІВ, за проведенням організаційних та інженерно-технічних заходів, які виключають або зменшують шкідливість та небезпеку таких робіт, а також здійснює радіаційний дозиметричний контроль.

1.11. СРБ здійснює свою роботу в контакті з відділом охорони праці НТУ"ХПІ", Головним управлінням Держпродспоживслужби України в Харківській області та Східною інспекцією з ядерної та радіаційної безпеки Держатомрегулювання України.

2. ЗАДАЧІ ТА ОБОВ'ЯЗКИ СЛУЖБИ РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ НТУ"ХПІ"

2.1. Основними завданнями служби радіаційної безпеки є організація та контроль за здійсненням заходів, які забезпечують безпечні умови праці з ДІВ у підрозділах університету.

2.2. Служба радіаційної безпеки здійснює контроль за:

2.2.1. Міцністю дози рентгенівського та гама випромінювання в робочих, навчальних, суміжних приміщеннях та на території НТУ"ХПІ".

2.2.2. Дотриманням встановлених у підрозділах НТУ"ХПІ" контрольних рівнів радіаційної безпеки.

2.2.3. Своєчасним оформленням та переоформленням санітарних паспортів на право роботи з ДІВ.

2.2.4. Виконанням персоналом та студентами діючих норм, інструкцій та санітарних правил при роботі з ДІВ, своєчасністю проведення інструктажу, а також виконанням розпоряджень контролюючих органів з усунення недоліків та порушень в області радіаційної безпеки.

2.2.5. Станом обліку, умов зберігання, отримання та передачі ДІВ у підрозділах НТУ"ХП".

2.2.6. Збиранням, видаленням та знешкодженням радіоактивних відходів.

2.2.7. Встановленням в НТУ"ХП" порядку допущення персоналу до роботи з ДІВ.

2.2.8. Своєчасністю проведення планової державної повірки засобів радіаційного контролю.

2.2.9. Готовністю підрозділів НТУ"ХП" до проведення заходів по ліквідації аварійних становищ.

2.2.10. Станом захисної техніки, систем сигналізації та блокування, засобів індивідуального захисту персоналу.

2.3. Служба радіаційної безпеки організує навчання та інструктаж з діючих норм, санітарних правил, інструкцій з радіаційної безпеки, а також проводить екзаменаційну перевірку знань персоналу категорії А.

2.4. Співробітники СРБ приймають участь:

2.4.1. У комісії НТУ"ХП" з прийняття до експлуатації об'єктів, які являють собою радіаційну безпеку.

2.4.2. У комісії НТУ"ХП" з проведення щорічної інвентаризації ДІВ.

2.4.3. В експертній комісії, що оцінює умови праці та встановлює пільги персоналу за роботу в шкідливих умовах праці.

2.4.4. В комісіях НТУ"ХП" з розслідування причин та обставин нещасних випадків при роботі з ДІВ.

2.4.5. У перевірках стану радіаційної безпеки у підрозділах НТУ"ХП", які проводяться Головним управлінням Держпродспоживслужби України в Харківській області.

2.4.6. У комісії НТУ"ХП" з перевірки знань персоналом вимог техніки радіаційної безпеки.

2.5. Служба веде необхідні документи з реєстрації та зарахування результатів радіаційного контролю, а також зарахування, аналіз, та оцінку індивідуальних доз опромінення персоналу.

2.6. Служба веде розробку пропозицій по здійсненню безпечних умов ведення навчальних та дослідних робіт, захисту навколишнього середовища від радіоактивних забруднень..

2.7. Служба інформує адміністрацію НТУ"ХП" та Головне управління Держпродспоживслужби України в Харківській області про стан радіаційної безпеки.

2.8. Щорічний звіт про радіаційний стан в НТУ"ХП", затверджений ректором, надсилається в Східну інспекцію з ядерної та радіаційної безпеки Держатомрегулювання України.

2.9. Служба виконує свою роботу згідно зі щорічним планом, затвердженим ректором університету.

3. ПРАВА СЛУЖБИ РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

3.1. Співробітники служби мають право:

3.1.1. Без перешкод проходити (з необхідною апаратурою) в усі підрозділи університету і перевіряти стан радіаційної безпеки.

3.1.2. Перевіряти наявність і вірність ведення документації.

3.1.3. Видавати посадовим особам письмові розпорядження про усунення знайдених недоліків, порушень діючих норм та правил радіаційної безпеки, а також тимчасово відстороняти від роботи, через керівництво, осіб, які не пройшли навчання та перевірку знань діючих норм та правил безпечного проведення робіт з ДІВ.

3.1.4. Призупиняти роботи, які проводяться з порушенням вимог радіаційної безпеки.

3.1.5. Проводити дослідження та методичні розробки в галузі рішення практичних проблем дозиметрії, радіаційного контролю і т.і. для створення найбільш безпечних умов праці з ДІВ.

3.1.6. Представляти, за дорученням ректора, НТУ"ХП" на конференціях, семінарах, виставках з питань радіаційної безпеки.

3.2. СРБ виходить до керівництва НТУ"ХП" з проханням про притягнення до відповідальності осіб, які винні в порушеннях вимог безпеки, а також про заохочування посадових осіб, керівників робіт, персоналу за добру організацію радіаційної безпеки.

3.3. Вказівки та розпорядження служби радіаційної безпеки є обов'язковими та можуть бути скасованими тільки ректором НТУ"ХП".

ДОДАТОК 1. Періодичність радіаційного контролю та перелік робіт, що проводить служба радіаційної безпеки.

В.о. начальника служби радіаційної безпеки

Юлія ГУРЕНКО

«26» лютого 2020р.

ДОДАТОК 1.

Періодичність радіаційного контролю та перелік робіт,
що проводить служба радіаційної безпеки

№	Назва заходу	Періодичність
1.	Підготовка наказу про відповідальних за радіаційну безпеку, радіаційний контроль, облік та зберігання ДІВ.	Щорічно
2.	Підготовка наказу та проведення інвентаризації ДІВ.	Щорічно
3.	Складання узагальнених результатів та направлення акту інвентаризації в НТУ"ХП" у зацікавлені заклади (Київський РВК, Головне управління Держпродспоживслужби України в Харківській області та інші)	Щорічно
4.	Проведення індивідуального дозиметричного контролю персоналу категорії А.	Щоквартально
5.	Визначення розрахунковим методом індивідуальних доз опромінення персоналу та заповнення карт ІДК.	Щорічно
6.	Складання списків співробітників для медичного обстеження.	Щорічно
7.	Оформлення санітарних паспортів на право роботи з ДІВ.	1 раз в п'ять років
8.	Перегляд та затвердження інструкцій з безпечних методів роботи з ДІВ.	1 раз в три роки
9.	Організація державної повірки дозиметричної апаратури.	Щорічно
10.	Розробка та затвердження карт контрольних рівнів для усіх підрозділів НТУ"ХП", що працюють з ДІВ.	1 раз в три роки
11.	Організація медичного обстеження співробітників персоналу категорії А.	Щорічно
12.	Проведення занять та екзамену по вивченню діючих правил, норм та інструкцій з радіаційної безпеки.	Щорічно
13.	Проведення інструктажу з безпечних методів праці в сфері дії іонізуючого випромінювання.	2 рази на рік
14.	Обробка даних медичного обстеження та підготовка наказу на дозвіл роботи в сфері дії іонізуючого випромінювання.	Щорічно
15.	Оформлення звіту про стан радіаційної безпеки в НТУ"ХП" до Східної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки Держатомрегулювання України	Щорічно
16.	Оформлення Звіту про відповідність вимогам санітарного законодавства до Головного управління Держпродспоживслужби України в Харківській області	Щорічно
17.	Оформлення Ліцензії на право використання ДІВ.	1 раз в сім років
18.	Проведення занять та інструктажів з безпечних засобів роботи з ДІВ.	Протягом року